

JAKOU KARIMATKU SI VYBRAT

Sebelepší spacák z nejlepších materiálů do extrémních teplot Vám může být k ničemu bez dobré izolační podložky (u nás známé jako karimatky). Spací pytel nás totiž chrání především svrchu a ze stran, ale mnohem více tepla můžeme ztratit "přímým stykem" se zemí, když vahou vlastního těla stlačíme dutá vlákna, či peří na tenkou vrstvu s minimem vzduchu, který by měl izolovat. Proto je potřeba použít ještě něco dalšího - izolační podložku.

Jak již bylo výše zmíněno je samotný spacák úplně bezmocný bez správné izolační podložky – nazývané snad pouze v Čechách karimatka, podle jedné z prvních podložek "karrimate" od firmy Karrimor. Navíc, čím kvalitnější spacák do náročnějších podmínek, tím lepší podložku vyžaduje. Za teplého léta se bez izolační podložky obejdeme, ale zvláště v horách a na sněhu je spaní bez izolační podložky úmyslný hazard se zdravím. Dnes se dá bez problémů koupit celá řada izolačních podložek a je jen na nás jak se s tím vypořádáme. U všech těchto podložek zajišťuje tepelnou izolaci vzduch uzavřený uvnitř podložky ať již v malých pórech pěnových hmot nebo ve vzduchových komorách nafukovacích matrací. Z toho lze usoudit, že základní údaj ohledně izolace je materiál a tloušťka podložky – běžně se pohybuje od 3 mm do několika centimetrů. Na zimu je třeba si pořídit podložku s lepší izolační schopností a tedy i silnější. Máme tedy na výběr mezi lehounkou a malinkou "alumatkou", která chrání spacák spíš jen před špínou a vlhkem než před chladem (cca 3 – 5 mm) a celou řadou klasických karimatek z pěnových hmot v mnoha provedeních s různě velkými póry a tloušťka cca 5 – 12 mm. Největším problémem je zde vybrat ty lepší od ostatních. Vzhledem se totiž téměř neliší. Většinou jsou levné a nenáročné na údržbu a pár děr jim z izolačních schopností moc neubere – pokud tedy nepřijdou do styku s vodou. Zde se projeví slabší místo méně kvalitních pěnových materiálů (většinou na bázi PE-polyethylenu), neboť většina těchto podložek má dosti velkou nasákavost vody s tím úměrně klesající tepelnou izolaci. Proto jsou vyráběny podložky z jiných materiálů, které mají menší a lépe uzavřené póry – jedním z takových materiálů je ethylenvinylacetát (EVA), ze kterého se dnes vyrábějí velice dobré izolační podložky – jejich výhodou oproti PE je menší nasákavost (bohužel platí jen u kvalitně zpracovaných materiálů), větší mechanická odolnost a samozhášecí schopnost (po zapálení materiál sám přestane hořet). Nevýhodou je cena – jsou dražší od cca 400 korun za nejlevnější až

přes 1000 korun za nejdražší značkové profilované podložky. A samozřejmě nemůžeme zapomenout na současnou elitu mezi izolačními podložkami - samonafukovací matrace. Jde o pěnový materiál s otevřenou strukturou pórů, který je zalaminován mezi nepropustnou tkaninou, kde je většinou na rohu ventil. Po otevření ventilu se pěna rozpíná a tím nasává vzduch dovnitř po "nakynutí" se ventil uzavře a je

ustláno (tloušťka cca 2 – 5 cm). Ke zvýšení izolačního efektu lze samonafukovací podložku trochu dofouknout. Pro sbalení se otevře ventil a vzduch se jednoduše vypustí a matrace se sbalí. Vyrábí se v různých provedeních a ty nejlehčí jsou stejně těžké jako podložky z pěnových hmot a mnohem skladnější. Pozor však na kvalitu (!), dá se zde dost zkažit, a proto je dobré spoléhat na značku a záruku delší než půl roku. Ovšem i zde platí něco za něco, neboť jsou náchylnější na poškození než klasické karimatky – dají se propíchnout, propálit nebo nechat přehřát na slunci a navíc jsou poněkud dražší.

TENKÁ PODLOŽKA S HLINÍKOVOU FOLIÍ (ALUMATKA)

Hodí se pouze na léto, nebo díky své nízké hmotnosti a malým rozměrům jako rezerva pro případ nouzového bivaku. Její izolační vrstva není příliš vysoká, ale především vůbec nevyrovná nerovnosti terénu a ráno budete vědět o každém kamínku, který jste večer zapomněli odklidit. Hmotnost cca 160g při rozměru 190×60 cm a tloušťce 3 mm.

PODLOŽKY Z PĚNOVÉ HMOTY S OTEVŘENOU STRUKTUROU PÓRŮ. Jde o například rozšířené molitanové lehátka. Pro outdoorové použití se moc nehodí, vzhledem k nasákavosti vodou a malé tepelné izolaci vzhledem k tloušťce vrstvy. Jsou ale velice pohodlné takže v kombinaci s další podložkou získáme velmi komfortní spaní.

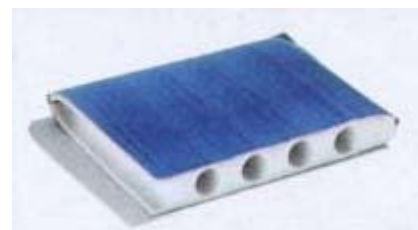
Běžné a nejrozšířenější jsou **PODLOŽKY Z PÓROVITÉ PĚNOVÉ HMOTY** (klasické karimatky jsou většinou ze zesíleného pěnového polyethylenu s uzavřenou buňkovou strukturou). Jsou lehké a praktické. Dají se jednoduše upravit na požadovanou velikost, stačí je zastříhnout nůžkami. Mohou se lišit svou tloušťkou, mohou být jedno nebo dvouvrstvé (jedna strana je odolnější a je určena pro kameny, klacíky atd., pozor někdy je rozdíl pouze v barvě!), mohou být různé široké (50-60cm) a vyhovují univerzálnímu použití v běžných podmínkách. V zimě zajistí dobrou izolaci od země až vrstva silná přes centimetr, ale platí čím více tím lépe pro izolaci 15 mm či 2 cm mají svůj smysl. Problémem zůstává sbalitelnost zvláště u silnějších verzí. Ceny se řádově pohybují mezi 150-400 Kč. Hmotnosti jsou u rozměru 180×50 cm a tloušťky 6 mm - 150g, 8 mm - 200g, 10 mm - 250g, 13 mm - 310g. Hodně používané jsou také **PODLOŽKY ETHYLENVINYLACETÁTU, PĚNOVÉ HMOTY S UZAVŘENÝMI PÓRY**, často nazývané **EVAZOTE** nebo také **EVA** karimatky. Vzhledem ke struktuře materiálu a zpracování mají lepší izolační vlastnosti, menší nasákavost vody a lepší mechanické vlastnosti, jsou pružnější i při nízkých teplotách a neprolehávají se tolik. Pozor však na jednotlivé výrobce a druhy. Větší poptávka a vyšší cena způsobila, že se zde objevily i levnější podložky z EVA materiálu, které jsou vyrobeny rozříznutím z většího bloku bez úpravy povrchu zatavením a tím to porušením struktury přijímají více vlhkosti. Kvalitnější podložky mívají kvalitnější materiál s větší měrnou hustotou a menšími póry. Také mají lepší mechanické vlastnosti, jsou "gumovější" při stlačení a to i v mrazech a také mívají upravenou povrchovou vrstvu, která je hladší či úplně hladká. Takto upravený povrch také omezuje příjem vlhkosti. Na cenovce budou mít 400 až 1000 korun podle tloušťky (7-14mm) a šířky. Vhodné jsou i na zimní táboření (tloušťka více než 1cm).

Hmotnosti jsou u rozměru 190×50 cm a tloušťky 8 mm - 200g, 10 mm - 250g, 14 mm - 380g. Dalším zlepšením izolačních a užitných vlastností jsou **PODLOŽKY PROFILOVANÉ** - či žebrované. Vyrábějí se z klasických i EVA materiálů. Jsou převážně určeny pro nejnáročnější použití. Mají lepší izolační schopnosti díky vyšší izolační vrstvě "polapeného" izolačního vzduchu a

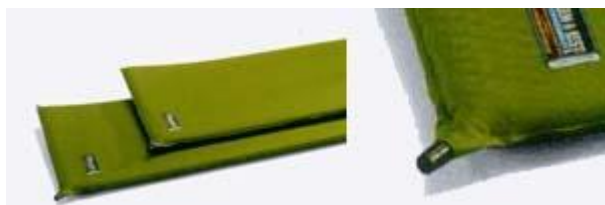
také mnohem lépe vyrovnávají terén a vzhledem k profilovanému povrchu člověk po podložce neklouže. Svým vzhledem připomínají rohožku či zvlněnou valchu. Nejnámější profilované karimatky jsou od Cascade Design RidgeRest či Z Rest nebo také Evazote 2000. Hmotnosti u materiálu Evazote 2000 a tloušťky 14 mm (profil) a u rozměru 185×50 cm je 350g Trochu jiným

způsobem používají vzduch k izolaci **NAFUKOVACÍ PODLOŽKY**. Pro outdoorové použití se vyrábí podložky s několika komorami, aby při defektu jedné nebyla izolační funkce úplně ztracena. Jsou lehké a skladné, ale pracně se nafukují a vyfukují. Pozor na použité materiály. Musí snášet i nízké teploty a být dostatečně mechanicky odolné. Rozhodně se vyhněte výrobkům z PVC. K náročnějším částem na provedení patří také ventily, které po častějším používání propouští vzduch. Nejlepší, ale také nejdražší jsou **SAMONAFUKOVACÍ**

KARIMATKY nebo spíše samonafukovací matrace. Většinou jsou o něco těžší, ale nejlehčí verze jsou již na úrovni nejtěžších a nejsilnějších pěnových podložek, ovšem s mnohem lepší izolační schopností. Navíc jsou tyto odlehčené samonafukovací karimatky velice dobře skladné, kdy nejmenší verze jsou jen o málo větší než třetinová nápojová plechovka. Díky skladnosti se nosí uvnitř batohu což je dobré také kvůli ochraně proti poškození. Samonafukovací karimatky izolují také polapeným vzduchem, který je ale "polapen" do speciální lehké pěnové hmoty s otevřenými póry, který je uzavřen do neprodyšného obalu, který je většinou z houževnatého povrstveného nylonu či polyesteru. Povrch z upravené tkaniny je pevný, odolný, často s neklouzavou úpravou, ale těžší a také se vyrábí podložky s povrchem z fólie, která je lehčí, ale více náchylná na

poškození a jsou více kluzké. Povrch z tkaniny bývá hydrofobně ošetřen, aby nesál vodu ani špínu. Švy jsou provedeny svařením a oba materiály (plast a nylon) jsou svými povrchy spojeny dohromady. Toto je důležité, protože pokud vnitřek není laminován s tkaninou dohromady tak se podložka prolehne a ztrácí své izolační schopnosti. V jednom rohu je ventil, po jehož otevření pěna sama nasává vzduch tím, jak se rozpíná. Samozřejmě existují také v různých rozměrech, z nichž pro outdoorové použití je nejzajímavější tloušťka, která se pohybuje mezi 20 - 50 mm (na té pěticentimetrové budete spát, jako když vás do vody hodí, zato se ale pronesete - váží až 1,5 kg!). U samonafukovacích karimatek mohou být značné rozdíly v kvalitě. Nesmí propouštět vzduch

tkaninou ani ventilem - hodně může napovědět záruční doba (dobrá má záruku delší než půl roku!).

Samonafukovací karimatka se nenafoúkne hned - je třeba ji volně rozbalit a dát jí pár minut, a i ty nejlepší je většinou potřeba doplnit jedním či více fouknutím. V případě poškození je třeba mít s sebou sadu na opravy. V sadě je vhodné mít záplaty a kvalitní lepidla

(např. Seam Grip od firmy McNett) nebo použít tavné lepidlo jako např. Hot Bond.

Samonafukovací karimatky se skladují v rozložené poloze s otevřeným ventilem, což také umožňuje odpaření vlhkosti, která se při dofukování ústí do matrace dostává. Mezi nejzavedenější výrobce v této oblasti patří firma Therm a Rest. Počítejte s cenou kolem 2000 Kč. Samonafukovací karimatka je vhodná pro zimní táboření a také pro ty, kteří mají rádi pohodlíčko a nemají hluboko do kapsy, nebo také pro ty, kteří karimatku používají častěji než pár víkendů do roka. Hmotnosti jsou např. u rozměru 185×50 cm a tloušťky 20 mm - 610g, 35 mm - 1020g, 50 mm - 1400g.

Kombinací různých druhů, šířek i tloušťek se skládá **KOMBINOVANÁ PODLOŽKA**. Pod hlavu je určena vysoká profilovaná, pod tělo samonafukovací a pod nohy profilovaná karimatka. Výhodou je malá hmotnost, diferencovaná izolace a jistota že v případě selhání některého z dílů ještě "něco" zbude. Případně se kombinovaná podložka používá pro zlepšení tepelné izolace (2 podložky na sobě) nebo při bivakování a snaze ušetřit nesený objem a váhu. Tedy použití 3/4 podložky a podložení nohou obvykle batohem a lanem.

DOPORUČENÍ NA ZÁVĚR:

Také si uvědomte, že izolační podložka je velice namáhaná součást vašeho vybavení. Používáte ji při každém spaní často v náročném terénu, který podložce na životnosti nepřidá. Životností se rozumí doba, kdy podložka neztratí výrazně své izolační schopnosti. Nepožadujte také po karimatce univerzálnost. Pořídte si minimálně dvě podložky. Jednu lehkou, levnou a skladnou na léto a nenáročné akce a jednu kvalitnější leč dražší, kterou si budete šetřit na náročnější akce. Skládání a také mechanické opotřebení má také vliv na použitelnost podložky. Příjem vlhkosti do podložek rapidně stoupne, pokud je jejich povrch porušen, rozedřen nebo propíchnán. Důležité a dovoluji si tvrdit, že by to mělo být skoro povinné, je nosit karimatku v dobrém obalu.

Samonafukovací podložky vzhledem k možnosti poškození je nejlepší nosit uvnitř batohu. Některé karimatky jsou z jedné strany, z té, kterou pokládáme na zem, potaženy ochrannou vrstvou většinou pevnější folií z PE. Karimatky je možné čistit vlažnou vodou za použití běžných mycích prostředků. Karimatka je hygienicky nezávadná.